

Regeringens proposition

1983/84: 7

om ändring i lagen (1977: 654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m.;

beslutad den 15 september 1983.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

OVE RAINER

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag till ändring i lagen (1977: 654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m. Det föreslås att möjligheten till s. k. stödjande kungörande, dvs. kungörande i större utsträckning eller i annan form än som särskilt har föreskrivits, begränsas till de fall där det föreligger särskilda skäl att utvidga det föreskrivna kungörandet. Förslaget tar närmast sikte på att inskränka kungörande av uppgifter ur handels- och föreningsregistret.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 1984.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1977: 654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m.

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1977: 654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m. skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Kungörande *bör* ske även i annan form eller i större utsträckning än den föreskrivna, om *syftet med tillkännagivandet därigenom främjas* och den sammanlagda kostnaden *icke* blir större än som är försvarligt med hänsyn till det intresse tillkännagivandet skall tillgodse.

Kungörande *får* ske även i annan form eller i större utsträckning än den föreskrivna, om *det finns särskilda skäl till det* och den sammanlagda kostnaden *inte* blir större än som är försvarligt med hänsyn till det intresse tillkännagivandet skall tillgodse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-09-15

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden I. Carlsson, Lundkvist, Feldt, Gustafsson, Leijon, Peterson, Rainer, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Thunborg

Föredragande: statsrådet Rainer

Proposition om ändring i lagen (1977: 654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m.

1 Inledning

I samband med behandlingen av länsstyrelsernas anslagsframställningar för budgetåret 1983/84 togs bl. a. upp frågan om en begränsning av kungörelseannonseringen i dagspressen av uppgifter ur handels- och föreningsregistret. I budgetpropositionen (1982/83: 100 bil. 15) uttalade chefen för civildepartementet bl. a. att kungörelseannonseringen av sådana uppgifter borde med i stort sett samma effekt som i dag kunna ske enbart i Post- och Inrikes Tidningar, eftersom den läsekrets som länsstyrelserna vänder sig till i stor utsträckning torde kunna nå genom en sådan annonsering. Därigenom skulle en besparing uppnås.

Det anslag som disponeras av länsstyrelserna för att täcka kostnaderna för kungörande i dagspress och Post- och Inrikes Tidningar beräknades mot bakgrund av det anförda till 7,4 milj. kr.

Det framhölls också i propositionen att förutsättningarna borde utredas för att även inom övriga områden annonsera enbart i Post- och Inrikes Tidningar. Denna åtgärd borde kombineras med ändringar i lagen (1977: 654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m. (kungörandelagen) och kungörandeförordningen (1977: 827).

I sitt av riksdagen godkända utlåtande över propositionen (CU 1982/83: 23, rskr. 1982/83: 244) tillstyrkte civilutskottet bifall till propositionens förslag. Vad beträffar kungörelseannonsering av uppgifter ur handels- och föreningsregistret delade utskottet den i propositionen framförda uppfattningen. Utskottet erinrade också om att informationsdelegationen (B 1982: 01) har som sin huvuduppgift att pröva möjligheterna att få till stånd en effektivare samordning av de statliga myndigheternas informationsverksamhet samt att delegationen enligt vad utskottet erfarit skulle få

tilläggsdirektiv om att göra en översyn av dagspressannonseringen samt att undersöka om det finns nya och mer kostnadseffektiva former för denna typ av annonsering.

I enlighet med vad som förutskickades i budgetpropositionen avser jag nu att ta upp frågan om kungörande av uppgifter ur handels- och föreningsregistret m. m. Vad gäller frågan om utformningen av kungörelseannonseringen i ett större perspektiv vill jag erinra om att informationsdelegationen nyligen har fått tilläggsdirektiv (dir. 1983: 29) som innebär bl.a. att delegationen skall se över principerna för dagspressannonseringen samt överväga behovet av eventuella ändringar i de författningar som reglerar kungörandet.

Den 5 januari 1978 tillkallades en särskild utredare¹ för att se över frågan om vidgad ortspressannonsering. Utredaren avlämnade i oktober 1979 betänkandet (Ds Ju 1979: 16) Kungörelseannonsering – men till vilket pris? Betänkandet, som även behandlar frågan om stödjande kungörande, har remissbehandlats men har inte lett till lagstiftning. En sammanställning av remissyttrandena såvitt de berör frågan om stödjande kungörande bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*.

I ärendet har samråd skett med riksrevisionsverket (RRV), länsstyrelsernas organisationsnämnd (LON) och informationsdelegationen.

2 Gällande ordning m. m.

2.1 Allmänt

Bestämmelser om kungörande av registeruppgifter finns bl.a. i 18 § handelsregisterlagen (1974: 157), 104 § lagen (1951: 308) om ekonomiska föreningar, 18 kap. 2 § aktiebolagslagen (1975: 1385), 172 § lagen (1955: 183) om bankrörelse, 89 § lagen (1955: 416) om sparbanksföreningar, 5 § lagen (1956: 216) om jordbrukskasserörelsen, 20 kap. 2 § lagen (1982: 713) om försäkringsrörelse och 21 § lagen (1975: 417) om sambruksföreningar.

Bestämmelserna innebär att registreringsmyndigheten i Post- och Inrikes Tidningar skall kungöra varje uppgift som förs in i, ändras eller tas bort ur registret.

Tidigare gällde den ordningen att uppgifterna i register för ekonomiska föreningar, sparbanksregistret, jordbrukskasseregistret, sambruksföreningsregistret och handelsregister skulle kungöras även i ortstidning. I samband med kungörandereformen (prop. 1976/77: 63, KU 45, rskr 336) avskaffades annonsering i ortstidning som obligatorisk kungörandeform för registeruppgifter. Genom 4 § kungörandelagen öppnades emellertid möjlighet att komplettera det föreskrivna kungörandet i Post- och Inrikes

¹ Justitieombudsmannen Per-Erik Nilsson.

Tidningar med kungörande i annan form eller i större utsträckning, s. k. stödjande kungörande.

Regeln i 4 § kungörandelagen är utformad som en rekommendation till den som kungör att kungöra även i annan form eller i större utsträckning än den obligatoriska, om syftet med tillkännagivandet därigenom främjas och den sammanlagda kostnaden inte blir större än som är försvarligt med hänsyn till det intresse tillkännagivandet skall tillgodose. Enligt 3 § kungörandeförordningen (1977: 827) bör den för vars räkning kungörandet sker vid behov beredas tillfälle att yttra sig innan beslut fattas om stödjande kungörande. Denne är i allmänhet skyldig att betala kostnaden för det stödjande kungörandet.

2.2 Handels- och föreningsregistret

Länsstyrelserna är registermyndighet för handels- och föreningsregistren.

När en enskild näringsidkare, handelsbolag, ideell förening eller stiftelse som idkar näring eller en ekonomisk förening för första gången förs in i handels- och föreningsregistret registreras vissa identitetsuppgifter, bl. a. firman, ställföreträdarens namn, verksamhetens art och vissa ekonomiska förhållanden. Ändras något förhållande som har antecknats i registret, skall registermyndigheten kungöra ändringen i Post- och Inrikes Tidningar.

Enligt handelsregisterförordningen (1974: 188) resp. kungörelsen (1952: 495) om förande av register för ekonomiska föreningar m. m. skall sökanden betala en avgift i ärenden om nyregistrering eller ändring av registrerade uppgifter. Avgiften fastställs av regeringen och är avsedd att täcka registrerings- och kungörelsekostnaderna. Kostnaden för ett eventuellt stödjande kungörande tas därför inte ut av sökanden även om den totala kungörelsekostnaden överstiger den fastställda avgiften.

2.3 Frågans tidigare behandling

Frågan om kungörande av registeruppgifter diskuterades ingående vid tillkomsten av kungörandelagen. I departementspromemorian (Ds Ju 1974: 2) Effektivare kungörande föreslogs dels att det obligatoriska ortstidningskungörandet av registeruppgifter skulle slopas och att kungörande skulle ske enbart i Post- och Inrikes Tidningar, dels att kungörandet skulle begränsas till vissa registrerade uppgifter.

Både registermyndigheter och företrädare för näringslivet godtog förslaget när det remissbehandlades. Några remissinstanser ansåg dock att man borde behålla kungörande i ortstidning som obligatorisk form. Mot förslaget i dess helhet uttalade sig dåvarande nämnden för samhällsinformation (NSI) och företrädare för pressen. Dessa ansåg att promemorians bestämning av den krets av personer som registerkungörelser riktar sig till var alltför snäv.

I prop. 1976/77: 63 uttalade föredraganden bl. a. följande.

– Remissutfallet ger enligt min mening stöd för att kungörande enligt förslaget skulle ge tillfredsställande möjlighet till information för den målgrupp till vilken kungörandet i de nu aktuella fallen i första hand vänder sig. Självfallet kan registrerad uppgift, vid sidan om det ekonomiskt betingade intresse som främst kännetecknar målgruppen, även vara av mera allmänt intresse, t.ex. för belysande av utvecklingen inom näringsliv och arbetsmarknad lokalt och regionalt. Också ett intresse av denna art skulle emellertid enligt min mening bli tillgodosett genom kungörande i enlighet med förslaget. I en sådan vidare intressegrupp kan förväntas finnas en viss grad av informationssökande aktivitet, som kan inriktas på Post- och Inrikes Tidningar i dess planerade, mer lättillgängliga utformning. Uppgifter av utpräglat allmänt intresse torde f. ö. vara garanterade spridning som nyhetsmaterial i dagspressen. Post- och Inrikes Tidningar är väl lämpad som upplysningskälla för dagspressens sekundärinformation. Jag ansluter mig därför till promemorians av flertalet remissinstanser godtagna bedömning att ett obligatoriskt ortstidningskungörande härutöver inte skulle tillföra kungörandet en mot kostnaden svarande ökad effektivitet. Genom kungörandelagens allmänna regel om stödjande kungörande finns emellertid möjlighet för registermyndighet att i en utsträckning, som bedöms ekonomisk rimlig, sörja för lokal/regional spridning av registeruppgift i ortstidning.

Något förslag om att inskränka kungörandet till vissa uppgifter lades inte fram.

I en av de motioner (1976/77: 1388) som väcktes med anledning av propositionen föreslogs bl. a. att den slojade ortstidningsannonseringen av registeruppgifter skulle kompenseras med andra insatser för att sprida kännedom om viktigare förändringar rörande dessa register.

Lagutskottet, som yttrade sig över motionen, motsatte sig inte förslaget att slopa den obligatoriska tidningsannonseringen i de angivna fallen men underströk det stora intresse från lokalt håll som ägnas ortspressannonseringen av vissa registeruppgifter. Utskottet betonade hur viktigt det var att registermyndigheterna i dessa fall utnyttjade möjligheterna att genom stödjande kungörande i ortstidning sprida registeruppgifter som kunde bedömas ha lokalt och regionalt intresse.

I sitt betänkande med anledning av propositionen uttalade konstitutionsutskottet (KU 1976/77: 45) att det enligt utskottets mening var önskvärt med en bredare ortspressannonsering än som föreslogs i propositionen och ansåg att frågan i sin helhet borde ses över på nytt, varvid borde övervägas bl. a. en utvidgning av ortspressannonseringen enligt den s. k. totalitetsprincipen. I avvaktan på en sådan utredning förklarade utskottet sig berett att acceptera propositionens förslag men hemställde att riksdagen hos regeringen begärde en förnyad utredning om vidgad ortspressannonsering.

Riksdagen anslöt sig till vad KU hade anfört och hemställde hos regeringen om en förnyad utredning av frågan om en vidgad ortspressannonsering (rskr 1976/77: 336).

I enlighet med riksdagens hemställan uppdrogs som tidigare nämnts (dir. 1977: 123) åt en särskild utredare att på nytt se över frågan och bl. a. föreslå riktlinjer för stödjande kungörande av registeruppgifter. Vidare borde utredaren överväga i vad mån staten borde ta på sig kostnaden för stödjande kungörande av uppgifter ur associationsrättsliga register.

I avvaktan på riktlinjer för stödjande kungörande av registeruppgifter rekommenderade LON länsstyrelserna att, när det gällde handels- och föreningsregistren, komplettera det obligatoriska kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar med stödjande kungörande i den mest spridda ortstidningen i länet. Vidare förordade LON att det stödjande kungörandet begränsades till att avse vissa uppgifter.

2.4 Utredarens förslag

Frågan om stödjande kungörande av registeruppgifter behandlades utförligt i betänkandet (Ds Ju 1979: 16) Kungörelseannonsering – men till vilket pris? Enligt utredaren borde man när det gällde att utforma riktlinjer för stödjande kungörande i allmänhet eftersträva balans mellan den information som lämnas och vad det kostar att lämna den i en given omfattning.

När det gäller behovet av information om registeruppgifter utöver vad som lämnas genom kungörande i Post- och Inrikes Tidningar konstaterade utredaren med ledning av bl. a. en undersökning av läsvärdet hos kungörelseannonser och en av LON utförd undersökning att det inte fanns något belägg för att statliga och kommunala annonser tillhörde de attraktiva avsnitten i tidningarna. Ingenting talade heller för att kungörelser med registeruppgifter har ett större läsvärde än offentliga annonser i allmänhet. Enligt utredaren borde man därav kunna dra den slutsatsen att kungörelser om registerförhållanden inte tilldrar sig något större intresse hos allmänheten.

Mot den bakgrunden ifrågasatte utredaren om behovet av information om registerförhållanden var så stort på det lokala och regionala planet att det från informationssynpunkt var motiverat att lägga ner så förhållandevis stora pengar på stödjande kungörande som faktiskt skedde.

Enligt utredarens mening borde det även i fortsättningen överlämnas till registermyndigheterna att bestämma såväl omfattningen som inriktningen av det stödjande kungörandet. Utredaren föreslog därför inga riktlinjer för det stödjande kungörandet i ortspress av registeruppgifter. Utredaren pekade dock på att flera länsstyrelser kungjorde registeruppgifter i ortspress i större utsträckning än som kunde anses vara motiverat med hänsyn till informationsbehovet medan andra registermyndigheter kungjorde i betydligt mindre utsträckning och vissa av dem inte alls.

2.5 Remissinstanserna

Utredarens förslag att registermyndigheterna även i fortsättningen skulle bestämma såväl omfattningen som inriktningen av det stödjande kungörandet godtogs av remissinstanserna. Flera av dem ansåg emellertid att behovet av stödjande kungörande av registeruppgifter kunde starkt ifrågasättas och föreslog att det slopades. Några remissinstanser ansåg att det förelåg behov av riktlinjer för detta kungörande.

2.6 Kostnaden för stödjande kungörande av uppgifter ur handels- och föreningsregistret

Kort tid efter kungörandelagens ikraftträdande gjorde LON en undersökning av bl.a. omfattningen av och kostnaderna för stödjande kungörande i ortstidning av uppgifter ur handels- och föreningsregistret. Undersökningen, som omfattade samtliga länsstyrelser och avsåg perioden den 1 mars—den 30 juni 1978, visade att kostnaden för detta kungörande uppgick till drygt 1 milj. kr., motsvarande en årskostnad på ca 3 milj. kr. i 1978 års prisläge.

Av undersökningen framgick vidare att endast ett fåtal länsstyrelser följde LON:s rekommendationer om ett begränsat stödjande kungörande av registeruppgifter i ortspress. Åtskilliga länsstyrelser kungjorde i betydligt större omfattning medan tre länsstyrelser inte alls kungjorde sådana uppgifter i ortstidning. Länsstyrelsernas totalkostnader för det stödjande kungörandet varierade starkt, liksom kostnaden per kungjort ärende. I Stockholms län, där annonsering skedde endast i den mest spridda tidningen i länet, var kostnaden 43 kr. per ärende medan i Gävleborgs län, där annonsering skedde i tidning på den registrerades verksamhetsort, motsvarande kostnad var 1 104 kr.

Utan en motsvarande undersökning är det inte möjligt att beräkna nuvarande kostnad för stödjande kungörande av uppgifter ur handels- och föreningsregistret. I budgetpropositionen för budgetåret 1983/84 har den uppskattats till drygt 3 milj. kr., motsvarande skillnaden mellan länsstyrelsernas anslagsframställningar avseende kungörelseannonseringen och det i propositionen föreslagna anslaget.

3 Överväganden

Den nuvarande möjligheten till stödjande kungörande har främst kommit till användning beträffande registeruppgifter. I övriga kungörandesituationer synes stödjande kungörande förekomma i mycket begränsad omfattning. Som framgår av betänkandet skiftar emellertid praxis starkt mellan olika länsstyrelser.

När det gäller behovet av stödjande kungörande i allmänhet av registeruppgifter finns det ingenting i det material som utredaren har presenterat som talar för att behovet skulle vara större än i andra kungörandesituationer. Tvärtom visar både läsvärdesundersökningen och den av LON företagna undersökningen att sådana uppgifter inte tilldrar sig något större intresse hos allmänheten. Behovet av stödjande kungörande av registeruppgifter har också ifrågasatts av flera remissinstanser.

Informationsbehovet hos den målgrupp som kungörandet av registeruppgifter i första hand riktar sig till får enligt min mening anses vara tillgodosett genom att uppgifterna kungörs i Post- och Inrikes Tidningar. Att härutöver rutinemässigt kungöra registeruppgifter i ortspress får anses ha mindre intresse från informationssynpunkt.

Från besparingssynpunkt är det ett starkt önskemål att statens kostnader för kungörelseannonseringen minskas. Det är också önskvärt att man vid prövningen av om stödjande kungörande skall äga rum gör en noggrann avvägning mellan behovet å ena sidan samt kostnaderna för och effekten av det stödjande kungörandet å andra sidan. Det ligger även ett värde i att bestämmelserna om stödjande kungörande tillämpas mer enhetligt än nu.

Vad jag har sagt nu tar sikte främst på kungörande av registeruppgifter. Men enligt min mening finns det anledning att även i andra kungörandesituationer skärpa förutsättningarna för stödjande kungörande utan att man för den skull tar bort möjligheten till sådant kungörande i de fall då det av någon särskild anledning framstår som påkallat.

Sammanfattningsvis anser jag att den eller de kungörandeformer som särskilt har föreskrivits för olika kungörandefall i allmänhet får anses vara tillräckliga för att tillgodose målgruppens informationsbehov. För kungörande därutöver bör krävas att det föreligger särskilda skäl. Avgörande för frågan om det finns särskilda skäl bör vara om innehållet i kungörelsen har väsentlig betydelse för enskildas ekonomiska eller rättsliga förhållanden och om det finns anledning att anta att den eller de obligatoriska kungörandeformerna inte leder till önskat resultat.

Vad jag har sagt innebär att den nuvarande rekommendationen i 4 § kungörandelagen bör slopas och ersättas med en bestämmelse som gör det möjligt att kungöra i större utsträckning än som är föreskrivet eller i annan form i de fall det föreligger särskilda skäl för ett sådant kungörande och den sammanlagda kostnaden för kungörandet är försvarlig med hänsyn till informationsbehovet.

Jag förordar att den nu föreslagna ändringen i kungörandelagen får träda i kraft den 1 januari 1984.

Vad gäller frågan om lagrådets hörande över den föreslagna lagändringen anser jag att förslaget inte har sådan betydelse att lagrådsgranskning är påkallad.

4 Upprättat lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom justitiedepartementet upprättats förslag till lag om ändring i lagen (1977: 654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m.

Förslaget har upprättats i samråd med chefen för civildepartementet.

5 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att anta lagförslaget.

6 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

Sammanställning av remissyttranden¹

Remissyttranden över betänkandet (Ds Ju 1979: 16) Kungörelseannonsering – men till vilket pris? har avgivits av justitiekanslern (JK), Svea hovrätt, Stockholms tingsrätt, Västerås tingsrätt, domstolsverket, statskontoret, riksrevisionsverket (RRV), dåvarande nämnden för samhällsinformation (NSI), patent- och registreringsverket (PRV), länsstyrelsernas organisationsnämnd (LON), länsstyrelsen i Stockholms län, länsstyrelsen i Malmöhus län, länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, länsstyrelsen i Älvsborgs län, länsstyrelsen i Gävleborgs län, konkurslagskommittén (Ju 1971: 06), Svenska handelskamarförbundet, Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, Sveriges domareförbund, Sveriges advokatsamfund, Sveriges industriförbund, Landsorganisationen i Sverige (LO) och Svenska tidningsutgivareföreningen.

RRV: Utredningsmannen har funnit att det även i fortsättningen bör överlåtas åt registermyndigheterna att bestämma såväl omfattningen som inriktningen av det stödjande kungörandet. Enligt RRVs uppfattning har utredningen inte presenterat några bärande motiv som stöd för ett sådant ställningstagande. Undersökningar har visat att vissa myndigheter kungör registeruppgifter i ortspress i större utsträckning än som kan anses vara motiverat med hänsyn till informationsbehovet, andra i mindre utsträckning.

RRV finner den nuvarande ordningen orättvis och omotiverad. Tidigare lämnade riktlinjer av rekommenderande karaktär har inte visat sig verkningfulla. RRV anser därför att vissa restriktioner bör övervägas för det stödjande kungörandet i ortspress av registeruppgifter.

Vilket ställningstagande som görs i denna fråga påverkar direkt det uppdrag som RRV erhållit att i samråd med länsstyrelsernas organisationsnämnd (LON) undersöka vilka avgifter som bör erläggas för att kostnaderna för handläggning och kungörande i samband med registrering i förenings- och handelsregister skall täckas. Avgiften skall enligt direktiven anpassas efter principen full kostnadstäckning. Trots en av LON utfärdad rekommendation att i avbidan på närmare riktlinjer komplettera det obligatoriska kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar med stödjande kungörande endast i den ortstidning som är mest spridd i länet synes vissa länsstyrelser annonsera enligt den s. k. totalitetsprincipen. Enligt ett i den nu aktuella utredningen återgivet exempel utgör kostnaden i ett län 43 kr per ärende, i ett annat län är motsvarande kostnad 1 104kr.

NSI: Såväl riksdagens lagutskott som dess konstitutionsutskott understök i anslutning till en riksdagsmotion det stora intresset från lokalt håll

¹ Sammanställningen avser endast frågan om stödjande kungörande.

som ägnas ortspressannonseringen av vissa registeruppgifter i bl. a. handels och föreningsregistren. Utan att gå emot förslaget i den nya kungörelselagen att slopa den obligatoriska ortstidningsannonseringen av registeruppgifter betonade utskotten vikten av att registermyndigheterna "utnyttjade möjligheterna att genom stödjande kungörande i ortstidning sprida registeruppgifter som kunde bedömas ha lokalt och regionalt intresse". Efter analyser av bl. a. administrativa komplikationer och generella läsundersökningar anser utredaren det "lämpligare att det även i fortsättningen överläts åt registreringsmyndigheterna att bestämma såväl omfattningen som inriktningen av det stödjande kungörandet".

NSI delar denna uppfattning.

PRV: Patentverket har hittills inte ansett sig kunna utnyttja det stödjande kungörandet. Det har framförallt berott på att ett sådant kungörande förutsätter stora och kostsamma förändringar i dagens rutiner.

Till stöd för uppfattningen att man även fortsättningsvis bör behålla nuvarande frivilliga system vill patentverket framhålla följande. Det förekommer inte sällan att ett företag har sin verksamhet på flera olika orter och sitt säte på helt annan ort. För dessa fall är det svårt att fastställa ett enkelt och säkert kriterium på var lokalintresset finns. Om ett vidgat stödjande kungörande för bolagsbyråns del skulle innebära att nuvarande registreringskoncept inte längre kan utgöra grund för kungörelse utan särskilda förkortade kungörelser måste utarbetas, skulle detta medföra mycket dryga merkostnader.

Kostnaderna för kungörandet har under de senaste åren ökat kraftigt och uppgår i dag till cirka 5 miljoner kronor. Det innebär att bolagens registreringskostnader stigit i motsvarande mån. Patentverket har undersökt möjligheterna att minska kostnaderna för kungörandet. Därvid har framkommit att man genom att slopa kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar och i stället utge en egen kungörandetidning inom patentverket skulle spara cirka 2 miljoner kronor om året vid en ärendemängd av 60 000 ärenden per år. Obligatorisk stödannonsering skulle motverka verkets besparingssträvanden och nyttan av den ökade informationen skulle inte motsvara de kraftigt höjda avgifter som oundvikligen blir följden av ett ökat kungörande.

Patentverket instämmer därför i utredarens uppfattning att aktiebolagsregistret för närvarande inte bör komma i fråga för ett utvidgat stödjande kungörande.

LON: När det gäller det s. k. stödjande kungörandet i ortstidning konstaterar utredaren att sådan annonsering skett mycket sparsamt vid de flesta myndigheterna. Skälen till detta kan vara flera. En trolig orsak är dock att myndigheterna bedömt att effekterna av den information som kan ges genom stödjande kungörande inte motiverar kostnaderna för den. Något säkert underlag för denna bedömning finns dock inte. I några fall torde man även avstå från stödjande kungörande då informationen är intressant

endast för en del av en kommun och kostnaden för annonsering i en tidning med ringa spridning i kommunen bedöms som för hög. Det finns dock tidningar som i ett län eller en kommun har ett täckningstal som är lägre än 5% men som i vissa delar av kommunen har en hushållsandel som är flera gånger större. Uppgift om hushållstäckning i olika geografiska områden som är mindre än kommunen saknas för närvarande i NSIs förteckning "Dagspressens spridning per län och kommun". För att underlätta för myndigheterna i deras bedömning av när ett stödjande kungörande kan vara effektivt för ett geografiskt mindre område föreslår LON att NSI i sin förteckning bryter ned spridningssiffrorna på församling för tidningar som i kommunen har en lägre täckning än 5%.

I fråga om stödjande kungörande i ortspress av registeruppgifter ifrågasätter LON om sådant kungörande överhuvudtaget är motiverat. Denna inställning grundas dels på den läsvärdesundersökning som redovisas i utredningen och dels på de uppgifter som LON samlat in från länsstyrelserna angående antal telefonförfrågningar med anledning av de annonserade registeruppgifterna. Enligt utredaren finns idag inga praktiska möjligheter att ta fram de uppgifter som skall kungöras i fråga om de största registret som är aktiebolagsregistret. Det är sålunda inte möjligt att kungöra uppgifter om samtliga förekommande register i ortstidningarna. Enligt LONs mening talar även detta för att man bör ifrågasätta stödjande kungörande i ortstidningar av enbart handels- och föreningsregister.

Om det trots allt skulle bedömas som nödvändigt att bibehålla det stödjande kungörandet av registeruppgifter föreslår LON att riktlinjer för sådant kungörande utarbetas. LON vill i detta sammanhang erinra om de rekommendationer till länsstyrelserna som LON tidigare utfärdat beträffande vilka registeruppgifter som bör kungöras och i vilka ortstidningar kungörandet bör ske.

Länsstyrelsen i Stockholms län: Beträffande den stödjande annonseringen är länsstyrelsen av den uppfattningen att intresset för de registeruppgifter ur handels- och föreningsregistren som kungörs i ortspressen är svalt.

I en nyligen genomförd översyn av handelsregistret föreslår utredarna därför att möjligheterna att helt utesluta ortspressannonsering av registeruppgifter utreds vidare.

Länsstyrelsen i Göteborgs län: Denna länsstyrelse tillämpar en omfattande stödjande annonsering. Under första halvåret 1978 t. ex. kostade kungörelseannonseringen för vårt län 430 000 kronor. Dryga hälften, eller 230 000 kronor utgjorde kostnader för stödjande annonsering. Länsstyrelsen efterlyser närmare anvisningar för denna typ av annonsering.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län: NSI tillhandahåller i sin förteckning över dagspressens spridning per län och kommun. För att i vissa kungörandesituationer bättre kunna ta ställning till ev stödjande kungörande vore det värdefullt om förteckningen kompletterades med uppgifter om tidning-

arnas spridning per församling. Dessa kompletterande uppgifter borde finnas tillgängliga åtminstone beträffande de tidningar som ej uppnår 5% hushållstäckning i kommunerna.

Innehåll

Proposition	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Lagförslag	
Förslag till lag om ändring i lagen (1977:654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m. m.	2
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 15 september 1983	3
1 Inledning	3
2 Gällande ordning m. m.	4
2.1 Allmänt	4
2.2 Handels- och föreningsregistret	5
2.3 Frågans tidigare behandling	5
2.4 Utredarens förslag	7
2.5 Remissinstanserna	8
2.6 Kostnaden för stödjande kungörande av uppgifter ur handels- och föreningsregistret	8
3 Överväganden	8
4 Upprättat lagförslag	10
5 Hemställan	10
6 Beslut	10
 <i>Bilaga</i>	
Sammanställning av remissyttranden	11

